

Prof.dr hab.Mariusz Drzewicki
Dziedzina sztuk muzycznych
Dyscyplina artystyczna instrumentalistyka
Akademia Muzyczna im. G. i K. Bacewiczów w Łodzi

**Recenzja w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego sztuki dr
Karolowi Garwolińskiemu**

Zlecniodawca recenzji:

**Rada Dyscypliny Artystycznej Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku na
podstawie art.221 ust. 5 w zw. z art. 178 ust. 1 pkt.2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku *Prawo o
szkolnictwie wyższym i nauce* w zw. z §20 ust.1**

Podstawowe dane o habilitancie

**Pan Karol Garwoliński jest absolwentem Akademii Muzycznej w Gdańsku, klasie fortepianu
prof.dr hab. Bohdana Czapiewskiego. (Dyplom z wyróżnieniem 2005 r.)
Stopień doktora sztuk muzycznych uzyskał w roku 2016, na podstawie uchwały Rady Wydziału
Instrumentalnego Akademii Muzycznej im.Stanisława Moniuszki w Gdańsku.
Tytuł rozprawy doktorskiej: *Ewolucja harmoniki w twórczości Fryderyka Chopina oraz jej
znaczenie dla ekspresji na przykładzie wybranych Polonezów.***

Informacje o dotychczasowym zatrudnieniu:

2005-2006 - jako nauczyciel fortepianu w Szkole Muzycznej I st. Im.Fryderyka Chopina
w Wejherowie
2006-2010 - jako nauczyciel fortepianu w Szkole Muzycznej I st. im. Kompozytorów Polskich
w Kraśniku
2022-2023 - na Wydziale Instrumentalnym Akademii Muzycznej im.Stanisława Moniuszki
w Gdańsku - współpraca z prof. Bohdanem Czapiewskim
2010 - obecnie -jako nauczyciel fortepianu w Ogólnokształcącej Szkole Muzycznej I i II st. im.
Karola Lipińskiego w Lublinie
2009 - obecnie - od 2016 roku na stanowisku adiunkta w Instytucie Muzyki Uniwersytetu im.
Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Ocena autoreferatu

Autoreferat dr Karola Garwolińskiego jest dość zwięzły w swojej formie i zawiera główne informacje dotyczące jego drogi artystycznej i pedagogicznej. Jest raczej zestawieniem dokonań i faktów, aniżeli jakąś głębszą refleksją na temat artystycznych preferencji czy zagadnień odnoszących się do estetyki muzyki.

Brakuje mi w nim również odniesienia do przedstawionych do oceny dzieł, zarówno w kontekście ich wyboru jak i ich muzycznej wartości. Myślę że warto byłoby zaprezentować swój stosunek do nich nawet w najbardziej subiektywny sposób.

Ważną informacją zawartą w autoreferacie jest to, że habilitant ma w planach zarejestrowanie dla Acte Prealable, wszystkich dzieł fortepianowych Zygmunta Stojowskiego a także kolejnych utworów fortepianowych Raula Koczalskiego.

W dalszej części autoreferatu habilitant informuje o swoim udziale w konferencjach naukowych w kontekście ustawowych wymagań stawianych osobom ubiegającym się o habilitację.

Wygłoszone w ramach wspomnianych konferencji wykłady to:

-w Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi, w 2017 roku, w ramach *Pianistycznego Forum Młodych Pedagogów* wykład *Ekspresyjne konsekwencje niektórych chopinowskich predylekcji harmonicznch: mediantowe zestawianie płaszczyzn tonalnych*

-w Akademii Muzycznej im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy, w roku 2023, w III Ogólnopolskiej Konferencji *Edukacja Pianistyczna w Polsce. Wpływ Edukacji pianistycznej na kreatywność uczniów i studentów.* -Wykład pt. *Edukacja wczesnoszkolna i szkolna w kontekście osiągnięć pianistyki światowej ostatnich lat. W poszukiwaniu nowych ścieżek*

-Dwa wykłady w ramach Lubelskiego Festiwalu Nauki pt.: „*Jak działa fortepian i jak na nim grać*” - 22 IX 2023 - Instytut Muzyki UMCS w Lublinie

Dalszą część autoreferatu habilitant poświęcił informacjom o swojej działalności artystycznej i pedagogicznej wymieniając najważniejsze koncerty i sukcesy pedagogiczne uczniów.

W zwięzłej formie odniósł się również do swojej fascynacji muzyką Fryderyka Chopina, zarówno w aspekcie naukowym jak i artystycznym. Analizując programy koncertowe Karola Garwolińskiego zauważyć można, iż w absolutnej większości dedykowane są one twórczości naszego wielkiego kompozytora. W kontekście chopinowskich działań habilitanta wspomnieć należy również jego projekty edukacyjne prezentowane w szkolnictwie muzycznym stopnia średniego takie jak prezentacja „*Jak uczył Chopin? Refleksje i spostrzeżenia po lekturze listów Friederike Müller*”. czy

autorskie wykłady pt. „*Jak działa Fortepian i jak na nim grać?*” i „*Akord chopinowski 2.0*”

Autoreferat habilitanta przyjmuję.

Ocena oryginalnego osiągnięcia artystycznego

Osiągnięcia artystyczne o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 c), tj. osiągnięcia naukowe albo artystyczne stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny przedstawione przez doktoranta do oceny to pięć albumów CD zawierających w większości premierowe rejestracje utworów kompozytorów polskich.

Pierwszy z nich to:

Album CD Zygmunt Stojowski Complete Piano Works 1, Acte Préalable LTD AP0541,

zawierający następujące utwory:

***Deux Pensées musicales* op. 1**

***Deux Caprices-Études* op. 2**

***Trois Intermèdes* op. 4**

***Quatre Morceaux* op. 5**

***Trois morceaux* op. 8**

***Deux Orientales* op. 10**

Pierwsza z płyt poświęconych wybitnemu polskiemu kompozytorowi i pianiście, którego największy rozkwit światowej kariery miał miejsce w pierwszej połowie XX wieku zawiera nagrania wczesnych opusów od numeru jeden do dziesięć.

Karol Garwoliński prezentuje szerokie spektrum gatunków mieszczących się w ramach miniatury muzycznej, skądinąd równie chętnie wykorzystywanych przez innych kompozytorów przełomu XIX i XX wieku.

Pianista dysponuje bardzo dobrymi środkami pianistycznymi, dzięki czemu obraz całego nagrania robi bardzo pozytywne wrażenie. Z zaprezentowanych nagrań wyłania się sylwetka muzyka świadomego konstrukcji dzieła, umiającego tworzyć narrację muzyczną a co za tym idzie logicznie prowadzić słuchacza poprzez cały tok każdego z utworów.

Gra pianisty jest przejrzysta dzięki zastosowaniu właściwych środków artykulacyjnych i odpowiedniemu kreowaniu zgrabnie zbalansowanych planów dźwiękowych. Podoba mi się operowanie czasem muzycznym, szczególnie w utworach o charakterze lirycznym gdzie narracja ma zawsze przestrzeń do wybrzmiewania legato długich wartości i delektowania się relacjami harmonicznymi jak to ma miejsce na przykład w opus.1. Generalnie całość nagrania w mojej opinii uwypukla aspekt liryczny osobowości artystycznej habilitanta.

Absolutnie nie znaczy to iż, ekspresja pianisty ogranicza się do liryki i kantyleny.

W utworach o charakterze wirtuozowskim jak chociażby *Etiudy- Kaprysy z opusu.2* czy *Mazurek z opusu.8* czy też *Kaprys op.10* habilitant potrafi pokazać pazur wirtuozowski oraz właściwą motorykę gry zawsze podporządkowaną konkretnemu efektowi artystycznemu.

We wszystkich zaprezentowanych na płycie utworach uwagę zwraca duża kultura gry habilitanta- dźwięk nie jest nigdy sforsowany, nawet w najwyższych obszarach dynamicznych a plany dźwiękowe bardzo plastycznie zaznaczone. Te wszystkie aspekty wykonania utworów Zygmunta Stojowskiego sprawiają iż, odbiór płyty jest bardzo satysfakcjonujący.

Album CD Zygmunt Stojowski - Complete Piano Works 2, Acte Préalable LTD AP0583,

zawierający następujące utwory:

***Danses Humoresques* op. 12**

***Dumka* op. 14**

***Trois Morceaux* op. 15**

***Deux Caprices* op. 16**

***Cinq Miniatures* op. 19**

***Polnische Idyllen* op. 24**

Drugi z albumów otwierają humoreski w formie tańców oznaczone dwunastym numerem opusowym. Pierwsza z nich to polonez z dość nieoczywistą narracją przechodzącą od typowej dla tego gatunku rytmiki do fragmentów bardziej fantastycznych i swobodnych. Habilitant zgrabnie buduje formę utworu we właściwy sposób podkreślając wzrosty napięcia emocjonalnego i kulminacje. Również aspekt kolorystyczny interpretacji wystawia mu bardzo dobrą cenzurę artysty wrażliwego umiającego korzystać z szerokiej palety barw fortepianu.

Interpretacja pozostałych miniatur wpisuje się we wspólny mianownik dużej kultury gry, zrozumienia charakteru poszczególnych utworów a także umiejętności kształtowania formy.

Zarówno *Walc* jak i *Mazurek* czy *Krakowiak* wykazują w interpretacji dr Garwolińskiego właściwe sobie stylistyczne cechy jednocześnie niepozbawione są elementu salonowej kokieterii przełomu XIX i XX wieku. Z pewnością podobać może się ostatnia część cyklu *Cosacque fantastique* zagrany z wirtuozowskim zacięciem, wyrazistą artykulacją i zwartą rytmiką.

Świetne wrażenie robią *Deux Caprices* op. 16 kontrastowe w swoim charakterze i przekonujące pod względem konstrukcyjnym. Słuchając gry habilitanta odnoszę wrażenie, iż absolutnie każda z fraz i każda kulminacja zostały głęboko przemyślane przez co interpretacje utworów są niezwykle logiczne i spójne.

Habilitant dobrze czuje się w różnych stylach i fakturach jak na przykład w *Arabesce* z opusu. 19 odwołującej się do barokowej faktury i ornamentyki, ale najbliższą jego artystycznej osobowości wydaje się być liryka.

Całość drugiego albumu z kompozycjami Stojowskiego wystawia Karolowi Garwolińskiemu świadectwo profesjonalizmu i głębokiego podejścia do interpretowanych utworów.

Jednoznacznie odnieść można wrażenie, iż dla pianisty najważniejszym jest właściwe odczytanie muzycznego sensu kompozycji Stojowskiego a nie nadmierne eksponowanie swojej artystycznej osobowości czy epatowanie pustą wirtuozerią. Niekiedy można pomyśleć, że pianista dość powściągliwie podchodzi do niektórych kulminacji i gra w sposób zdystansowany ale po wysłuchaniu wielu interpretacji dochodzę do wniosku, iż jest to jego świadomy wybór z którym nie chcę dyskutować.

3. Raul Koczalski Chamber Works 2, Acte Préalable LTD AP0476,

Na płycie zarejestrowane zostały następujące tria fortepianowe Raula Koczalskiego:

***Piano Trio no. 1 in D major* op. 76**

***Piano Trio no. 2 in G minor* op. 88**

***Piano Trio no. 3 in B major* op. 92**

Album zawiera premierowe nagrania trzech triów fortepianowych Raula Koczalskiego i co warto zaznaczyć jest to premiera światowa. Pomimo tego, że Koczalski należał do grona najznamienitszych pianistów przełomu XIX i XX wieku i największych chopinistów w całej historii pianistyki, nie udało mu się zdobyć pozycji artysty, którego twórczość kompozytorska odegrałaby znaczącą rolę w historii muzyki.

W zasadzie koniec XX i początek XXI wieku przyniósł renesans zainteresowania pianistami poprzedniego stulecia w tym również Raulem Koczalskim. Niezwykle chwalebne i wartościowe są w tym kontekście działania Karola Garwolińskiego mające na celu przybliżenie współczesnym twórczości Koczalskiego. A jest to z pewnością twórczość warta bliższego poznania, także w aspekcie potencjalnego włączenia jej do repertuaru pianistycznego i kameralnego.

Zaprezentowane tria ukazują kompozytora jako neoromantyka bardzo chętnie sięgającego do stylu narodowego w postaci elementów tańców polskich, typowo słowiańskiej melodyce i charakterystycznej dla muzyki słowiańskiej frazie.

Nagrań triów słucha się z przyjemnością dzięki homogeniczności brzmienia, bardzo dobremu porozumieniu muzyków w aspekcie kreowania frazy, budowania właściwych napięć i operowania czasem muzycznym. Również pod względem sprawności wykonawczej należy się muzykom sporo pochwał. Oczywiście niekiedy mamy do czynienia ze słabszymi fragmentami szczególnie jeśli chodzi o intonację instrumentów smyczkowych.

Charakter poszczególnych części triów jest dobrze uchwycony, kontrast właściwie uwypuklony a fragmenty liryczne zagrane z odpowiednią wrażliwością.

Karol Garwoliński w odsłonie kameralnej prezentuje się jako muzyk dojrzały, wrażliwy umiejący bardzo dobrze odnaleźć się w przestrzeni muzycznej interakcji.

Gra habilitanta jest precyzyjna, dobrze zbalansowana pod względem proporcji dźwiękowych, operowania kontrastem barwowym i dynamicznym. Frazowanie jest jasne i czytelne w korespondencji z instrumentami smyczkowymi tym samym tworząc spójność brzmieniową tak niezwykle istotną w wykonawstwie muzyki kameralnej.

Płyta stanowi niewątpliwie wartość samą w sobie jako premierowe nagranie archiwalne zupełnie nieznanej twórczości kameralnej Raula Koczalskiego i jest bardzo dobrym dowodem na to, iż jest to twórczość bardzo interesująca, wartościowa i godna szerszej promocji.

4. Raul Koczalski Chamber Works 3, Acte Préalable LTD AP0510

Na płycie zarejestrowane zostały następujące utwory na wiolonczelę i fortepian Raula Koczalskiego:

Cello Sonata no. 1 in B flat minor op. 80

Suite romanesque op. 98

Cello Sonata no. 2 in A major op. 90

Czwarty album dedykowany został utworom Raula Koczalskiego na wiolonczelę i fortepian. Podobnie jak przypadku poprzedniej płyty wysłuchałem jej z zainteresowaniem i przyjemnością. Interpretacje obu sonat i suity są przemyślane i homogeniczne pod względem brzmieniowym. Karol Garwoliński jako kameralista prezentuje dużą wrażliwość artystyczną, kreatywność oraz wysoką kulturę brzmienia. Dźwięk fortepianu nie jest nigdy przerysowany nawet w najbardziej intensywnych kulminacjach czy odcinkach o dramatycznym charakterze.

Słychać świetną współpracę i artystyczne porozumienie pomiędzy oboma muzykami, dzięki któremu frazowanie jest bardzo naturalne a ekspresja zawsze odpowiednio wyważona.

Odcinki o charakterze wirtuozowskim nie stanowią dla habilitanta jakiegokolwiek bariery technicznej i zawsze podporządkowane są tokowi muzycznej narracji.

Ciekawym zestawieniem na płycie jest skonfrontowanie *Sonaty b-moll* z *Sonatą A-dur* w której partia fortepianu została dokończona przez brazylijskiego pianistę Artura Cimirro, jako że oryginalna partia fortepianu nie zachowała się. Mimo iż z pewnością zamysłem Cimirro było stworzenie partii fortepianu w stylu Koczalskiego, usłyszeć można odrębny język muzyczny, rodzaj faktury czy wreszcie znaczące różnice w kwestiach dotyczących harmoniki.

Niewątpliwie nagrania które znalazły się na omawianej płycie mają dużą wartość archiwalną i stanowią kolejny krok w poznawaniu Raula Koczalskiego jako wszechstronnego kompozytora i znaczącej postaci muzycznego świata przełomu XIX i XX wieku.

5. Andrzej Cwojdzński Chamber Music, Acte Préalable LTD AP0439,

Na płycie zarejestrowane zostały następujące utwory kameralne Andrzeja Cwojdzńskiego:

12 Miniatures for violin and piano op. 15

Barcarole no. 3 Allegro molto for violin and piano op. 99

Small musical tales – 9 Miniatures – for violin and piano for kids op. 56

4 Polish dances Mazurka-Kujawiak-Krakowiak-Polonaise for piano trio op. 29

Ostatnia z płyt, ale chronologicznie patrząc na datę nagrań pierwsza, bowiem rejestracje dźwiękowe pochodzą z lat 2015-2017 dedykowana została kompozycjom kameralnym Andrzeja Cwojdzńskiego.

Twórczość fortepianowa Cwojdzńskiego jest w ostatnich latach bardzo popularna i ceniona jako materiał dydaktyczny w szkolnictwie muzycznym stopnia niższego poprzez bardzo komunikatywny i przystępny język muzyczny kompozytora a także interesującą melodykę i harmonię.

Karol Garwoliński wraz z towarzyszącymi mu muzykami Dariuszem Drzazgą i Szymonem Krzemieniem sięgnął po twórczość kameralną Andrzeja Cwojdzńskiego a konkretnie po cykle miniatur. Z zainteresowaniem wysłuchałem utworów kameralnych napisanych charakterystycznym językiem noszącym pewne wspólne cechy dla wszystkich kompozytorów wywodzących się z klasy Artura Malawskiego. Ekspozowanie pierwiastka rytmicznego poprzez stosowanie polimetrii i polirytmii, odniesienia do muzyki ludowej z jej charakterystyczną rytmiką taneczną, ostateczne fragmenty ale też słowiński zaśpiew melodii i zaduma to elementy, które dominują w twórczości Cwojdzńskiego.

Muzykom udało się w bardzo dobry sposób oddać kontrastowy charakter kompozycji, ich taneczną witalność, artykulacyjną różnorodność jak i pewien rodzaj słowiańskiej nostalgii.

Brzmienie instrumentów jest homogeniczne a interakcje logiczne i konsekwentne.

Jako że album ma charakter kompilacyjny i zawiera nagrania z trzech różnych przestrzeni akustycznych i trzech różnych instrumentów, różnice brzmienia są słyszalne ale nie skłaniają do jakiegokolwiek ich wartościowania. Są to jakby trzy różne a jednocześnie ciekawe pod względem brzmieniowym odsłony utworów Andrzeja Cwojdzńskiego.

Po wysłuchaniu przedstawionych do oceny pięciu albumów CD zawierających kompozycje solowe i kameralne Zygmunta Stojowskiego, Raula Koczalskiego i Andrzeja Cwojdzńskiego, stwierdzam, iż habilitant przedstawił dzieło oryginalne, bardzo wartościowe i prezentujące wysoki poziom wykonawczy. Przedstawione dzieło oceniam pozytywnie.

Ocena osiągnięć artystycznych

Po przeanalizowaniu działalności artystycznej dr Karola Garwolińskiego stwierdzić należy, iż nie jest ona zbyt bogata...

W zestawieniach znajdujących się w dokumentacji zamieszczone zostały informacje o siedemnastu koncertach solowych i kameralnych, które miały miejsce przed uzyskaniem stopnia doktora oraz o dwudziestu trzech po uzyskaniu tegoż stopnia.

Programy wymienionych koncertów oscylują głównie wokół repertuaru chopinowskiego i zawierają sporo znaczących pozycji tegoż takich jak: *Polonez fis-moll op.44*, *Polonez As-dur op.53*, *Polonez-Fantazja op.61*, *Scherzo cis-moll op.39*, *Ballada g-moll op.23*, *Barkarola Fis-dur op.60*. Niestety poza repertuarem chopinowskim trudno znaleźć wzmianki o wykonaniach innych znaczących solowych dzieł kompozytorów różnych epok.

Za to w zestawieniu można znaleźć wiele ważnych pozycji repertuarowych muzyki kameralnej takich jak: *D. Szostakowicz – Sonata d-moll na*

fortepian i wiolonczelę, *F.Poulenc – Sonata na flet i fortepian*, *L. van Beethoven – Sonata A-dur op.*

47 „Kreutzerowska”, *J. Brahms – sonata na fortepian i wiolonczelę F-dur op. 99*, *G. Faure –*

Fantazja op. 79 na flet i fortepian, *C. Debussy – sonata na wiolonczelę i fortepian*; *R.*

Schumann – Adagio i Allegro na wiolonczelę i fortepian; *A. Panufnik – Trio fortepianowe*, *D.*

Szostakowicz - II Trio fortepianowe e-moll op. 67, *Brahms - II Sonata na klarnet i fortepian op. 120*

nr 2 i inne. Co ciekawe i zastanawiające w repertuarze koncertów nie znalazły się (poza miniaturami Cwojdzińskiego) utwory Z.Stojowskiego i R.Koczalskiego zarejestrowane na albumach przedstawionych do oceny...

Jeśli chodzi o destynacje wymienionych w zestawieniu koncertów to ograniczają się one w większości do różnych ośrodków Lubelszczyzny takich jak: Filharmonia Lubelska, Trybunał Koronny w Lublinie, Studio Radia Lublin, Zamek Lubelski, Pałac Małachowskich w Nałęczowie. Pałac w Kozłowie, Instytut Muzyki UMCS, Lubartów, Puławy, Krasnystaw. Znalazły się również koncerty w innych miejscach Polski m.in. Filharmonia Bałtycka w Gdańsku - wielokrotny udział w Festiwalu „Chopin nad wodami Motławy”, Studio S1 Polskiego Radia im. W. Lutosławskiego w Warszawie-udział w Maratonie Chopinowskim w 2023r, Stalowa Wola, Włodawa.

Nie udało mi się znaleźć żadnych wzmianek o koncertach poza granicami Polski.

Habilitant dołączył również zestawienie nagród swoich uczniów zdobytych w bardzo wielu konkursach różnej rangi co jest potwierdzeniem jego wysokich kompetencji pedagogicznych.

Działalność artystyczną habilitanta, pomimo wyrażonych zastrzeżeń przyjmuje.

Konkluzja

Po dogłębnej analizie dostarczonej mi dokumentacji wraz z osiągnięciami habilitacyjnymi, o których mowa w art.219 ust.1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego sztuki w dziedzinie sztuki, dyscyplinie artystycznej sztuki muzyczne dr Karolowi Garwolińskiemu stwierdzam, iż habilitant przedstawił oryginalne i bardzo wartościowe dzieło artystyczne w postaci pięciu albumów CD dokumentujących dokonania kompozytorskie znaczących postaci polskiej kultury muzycznej. Premierowa rejestracja dźwiękowa utworów solowych i kameralnych Zygmunta Stojowskiego i Raula Koczalskiego została zrealizowana na wysokim poziomie artystycznym i ma szansę

wpłynąć na przywrócenie tej interesującej muzyki estradom koncertowym. Ma również bardzo istotną wartość archiwalną. Tym samym spełnia wymagania ustawy mówiące o osiągnięciu stanowiącym znaczny wkład w rozwój dyscypliny. Habilitant wypełnił również punkt 3 art.219 mówiący o aktywności artystycznej i naukowej realizowanej w więcej niż jednej uczelni.

Pomimo tego, że działalność koncertowa habilitanta nie jest imponująca w mojej ocenie rozmiar i jakość przedstawionego dzieła w pewnym sensie bilansują niedostatki w tym obszarze.

Reasumując, po wnikliwym przeanalizowaniu dostarczonych mi materiałów w postaci dokumentacji i dzieła artystycznego popieram starania dr Karola Garwolińskiego o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

Prof.dr hab. Mariusz Drzewicki

Łódź, 5.04.2026